

Ukázka zpracování učebních osnov předmětu Jazyk a jazyková komunikace

ZŠ pro sluchově postižené Praha 5, Holečkova ulice

Škola má deset ročníků, 1. stupeň tvoří 1. až 6. ročník, 2. stupeň 7. až 10. ročník. V charakteristice předmětu je uvedena informace o očekávaných výstupech, u tabulek s osnovami předmětů barevné označení vypuštěných, upravených nebo nahrazených očekávaných výstupů. Ty jsou dobře rozpracovány do jednotlivých ročníků.

(Učivo neprošlo kontrolou VÚP.)

Jazyk a jazyková komunikace

Předmět tvoří tři části - ze vzdělávacího oboru český a cizí jazyk, z předmětu speciálně pedagogické péče znakový jazyk. Předmět vyučujeme ve všech ročnících, jeho obsahem je v 1. – 3. ročníku český jazyk a literatura (Čj) a znakový jazyk (ZJ), ve 4. – 10. ročníku Čj, Zj a anglický jazyk. Všechny složky řeší základní problém neslyšících a těžce sluchově postižených – komunikaci a překonání komunikační bariéry.

Hodinová dotace předmětu Jazyk a jazyková komunikace v jednotlivých ročnících je popsána v učebním plánu. Předmět je základním a nejdůležitějším ve výchovně–vzdělávacím procesu neslyšících a těžce sluchově postižených. Zvládnutí jeho obsahu je hlavní podmínkou pro rozvoj osobnosti žáka, pro jeho schopnost žít ve slyšící společnosti, získávat informace, vzdělávat se, zvládat komunikační situace, navazovat vztahy a být jejich plnohodnotnou součástí.

V prvních ročnících jde především o pochopení principu a pravidel komunikace. Dle míry sluchového postižení, možností a schopností žáků převládá Zj nebo Čj. Pro potřeby našich žáků jsou některé očekávané výstupy z RVP ZV vypuštěny, pozměněny nebo nahrazeny.

Obecná charakteristika

Naše škola je určena pro neslyšící a těžce sluchově postižené žáky, proto v prvních ročnících převládá komunikace ve znakovém jazyce. Tato komunikace se v dalších ročnících prohlubuje a zkvalitňuje. Cílem je, aby její rozumový a emocionální obsah odpovídal úrovni komunikace slyšících vrstevníků. Záleží však na individuálních možnostech, schopnostech a míře postižení žáků.

Souběžně probíhá od 1. ročníku výuka českého jazyka. Jeho součástí je výuka čtení a psaní. Metodika je podobná systému výuky cizího jazyka:

- vytváření slovní zásoby v daném okruhu
- text, k němu otázky a odpovědi
- probrání určitých gramatických jevů a jejich začlenění do kontextu jazyka
- aktivní užití probrané slovní zásoby a gramatických jevů

Specifikem je důsledné dodržování speciálních zásad. To znamená, že k vytvoření slovní zásoby a pochopení nových sdělení je potřeba co nejvíce názorných pomůcek (obrázky, reálné situace, hry), stálé opakování, důsledná kontrola porozumění (nestačí jen vyjádření znakovým jazykem).

Součástí Čj je nácvik těchto dovedností:

- nácvik srozumitelné artikulace a tempa řeči
- odezírání
- reedukace sluchu

Tyto dovednosti jsou náplní speciálního předmětu – individuální logopedické péče, ale jsou s českým jazykem těsně spjaty - umožňují jeho mluvenou formu. Má-li žák alespoň částečně tyto dovednosti zvládnout, musí být jejich nácvik prováděn každý den. O časů věnovaném nácviku těchto dovedností rozhoduje učitel podle míry postižení žáka a po dohodě s vedením školy a rodiči. V českém jazyce je většina výstupů hodnocena v písemné formě. Nehodnotí se správnost artikulace, ale správnost sdělení a čtení s porozuměním.

Zvládnutí českého jazyka je podmínkou, aby neslyšící mohli číst a psát. Ve vyšších ročnících i v odborných předmětech jsou oba jazyky stále propojené. Žáci čtou a čteny

text překládají do znakového jazyka nebo ve znakovém jazyce vyjádří myšlenku a pak ji napíše. Cílem je pochopení obou jazyků – jejich rozdílů, odlišné stavby, gramatiky a vzájemné nepřenašení prvků.

Anglický jazyk je integrován do tohoto předmětu. Jeho výuka zpočátku podporuje pochopení jazyka jako komunikačního prostředku. Metodika je podobná jako při výuce Čj. Právě tak jsou hodnoceny písemné formy. Není vyžadováno odezírání ani artikulace. Osvojování anglického jazyka vychází ze znalostí získaných ve znakovém a českém jazyce.

Mezipředmětové vztahy

Předmět Jazyk a jazyková komunikace má vztah se všemi předměty, protože se vždy jedná o komunikaci s učitelem i s ostatními žáky, o čtení a psaní. Jeho obsah se ostatními předměty přirozeně rozšiřuje a rozvíjí o slovní zásobu, která se v těchto předmětech používá. Zkvalitňuje se rozhovor (tvoření otázek a odpovědí) a čtení s porozuměním i vlastní vyjadřování.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální rozvoj:

- rozvoj schopnosti poznávání
- mezilidské vztahy
- komunikace
- spolupráce a soutěživost
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje a praktická etika
- sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace

Mediální kultura:

- fungování a vliv médií na společnost
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

Multikulturní výchova:

- kulturní diference
- lidské vztahy
- cizí jazyk jako nástroj dorozumění
- odpovědnost každého jedince k odstranění diskriminace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- dbá při práci s žáky na předcházení vzniku komunikační bariéry
- udržuje při vyučování stálý zrakový kontakt s žáky, aby všichni měli možnost aktivně se zapojit do vyučovacího procesu
- vysvětluje žákům učivo přiměřeně k jejich komunikačním schopnostem, s ohledem na souběžná postižení více vadami a na vývojové poruchy učení nebo chování
- vysvětluje žákům význam obecných i specifických pojmů, se kterými se setkávají v běžném životě
- volí individuální přístup k jednotlivým žákům podle stupně jejich postižení

Žák:

- využívá ve vlastním učení vhodné metody a způsoby, které minimalizují negativní dopad absence sluchu
- zapojuje se aktivně do vzdělávacího procesu podle vlastních možností a schopností
- využívá efektivně získané informace ve svém dalším školním i mimoškolním vzdělávání
- v rámci svých možností umí vyhledávat informace, které využije ke svému sebevzdělávání a v jiných činnostech tvůrčího a praktického charakteru se zřetelem na kompenzaci vlastního sluchového postižení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům k řešení různé modelové situace, které je mohou potkat v reálném životě
- pomáhá žákům při hledání východisek, řídí a usměrňuje je
- vede žáky k tomu, aby uměli vysvětlit řešení a obhájili ho
- umožní žákům přístup k různým zdrojům informací

Žák:

- vnímá různé problémové situace tak, že pochopí podstatu problému, jeho příčinu a na základě získaných vědomostí najde řešení daného problému
- umí samostatně vyhledat potřebné informace, najít různé varianty řešení problému a uskutečnit finální řešení
- dokáže přiměřeně k svému postižení a vyjadřovacím schopnostem vysvětlit a obhájit své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- koriguje a kultivuje žáky v jejich vyjadřování
- zařazuje do výuky diskusi a přitom dbá na to, aby se každý zapojil podle svých možností a schopností
- vede žáky ke schopnosti seznámit se s názory druhých lidí
- vede žáky ke schopnosti obhájit svůj názor
- vede žáky ke komunikativnosti, tj. ke kvalitní a účinné komunikaci s okolním světem

Žák:

- umí výstižně, logicky, souvisle a kultivovaně formulovat své myšlenky a názory takovým způsobem komunikace, který je mu blízký
- umí vhodně reagovat na názor jiných lidí a zapojit se do diskuse
- využívá komunikativní dovednosti k vytváření vztahů s ostatními lidmi a ke spolupráci s nimi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- předkládá skupině i jednotlivcům úkoly přiměřené jejich schopnostem se zřetelem na jejich postižení
- vysvětluje žákům zásady týmové spolupráce a pozitivních mezilidských vztahů
- vede žáky ke tvořivé týmové spolupráci

Žák:

- umí samostatně pracovat, ale také dokáže spolupracovat v týmu

- podílí se pozitivně na kvalitě společné práce
- chápe význam týmové spolupráce, je schopen nabídnout i poskytnout pomoc a požádat o ni
- oceňuje zkušenosti jiných, respektuje různá hlediska, umí diskutovat o různých problémech

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektu k ostatním, upozorňuje je na patologické jevy ve společnosti, vede je k jejich odmítání a k aktivnímu občanskému postoji
- vychovává žáky k tolerantnímu postoji k lidem se zdravotním postižením, starším a slabým, jiných kultur a ras
- vysvětluje zákony, společenské normy, práva a povinnosti každého člena společnosti
- seznamuje žáky s kulturními tradicemi a hodnotami, historickým dědictvím i současným životem

Žák:

- respektuje přesvědčení jiných lidí
- akceptuje lidi s různými odlišnostmi jako své spoluobčany, podle možností jim pomáhá
- chápe a dodržuje principy základních zákonů a společenských norem
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- chová se zodpovědně a poskytne pomoc jiným v krizových situacích
- chrání kulturní i historické dědictví, ke kterému má pozitivní postoj

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k zásadám dodržování pracovních pravidel a bezpečnosti práce, účelného využívání pomůcek a vybavení a dbá na jejich dodržování
- vysvětluje důležitost pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, společenského významu, ochrany svého zdraví i zdraví jiných, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- pomáhá žákům a vede je k tomu, aby si navzájem pomáhali
- učí žáky, aby získané znalosti využívali v praxi

Český jazyk

Poznámky: nové OV označeny červeně

upravené OV označeny zeleně

OV přesunuté do jiné složky označeny modře

vypuštěné OV jsou vypsány pod tabulkou

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí komunikaci v českém jazyce přiměřeného rozsahu a náročnosti (sluchem,	- probraná slova v tematických okruzích umí podle míry postižení správně vyslovit,	- budování slovní zásoby - tvoření jednoduchých vět (bez znalosti gramatiky se učí užívat	1.	Osobnostní a sociální vývoj – rozvoj schopnosti poznání, komunikace, spolupráce a	- slova vyjadřuje i v ZJ, dle možností čte, píše, artikuluje, odezírá, vyjadřuje znaky prstové abecedy

<p>odezíráním nebo písemnou formou)</p>	<p>přeložit do ZJ, odezírat a pro kontrolu najít na obrázcích - známá slova napíše nebo ukáže na obrázku podle diktátu mluveného či v ZJ - s pomocí situačních obrázků umí jednoslovně odpovědět na jednoduché otázky, kladené mluvenou nebo psanou formou ČJ a ZJ</p>	<p>správných tvarů slov ve vazbách podle smyslu ve větě - procvičování jednoduchých otázek a odpovědí – jejich přesné rozlišení př. <i>Co je tam?</i> <i>Kdo je tam?</i> <i>Co dělá?</i> <i>Kde? Kam?</i> <i>Kolik?</i> (k rozlišení se používá barev)</p>		<p>soutěživost</p>	
<p>- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu</p>	<p>- čte probraná malá i velká písmena, artikuluje je a ukazuje znaky jednoruční prstové abecedy - skládá písmena podle návodu učitele v prstové abecedě nebo ZJ do slabik, slov a krátkých vět - přiřadí slova k obrázkům podle prvního písmene - doplňuje chybějící písmena do slov - doplňuje chybějící slova podle smyslu do vět - skládá slova z přeházených písmen</p>	<p>praktické čtení (technika čtení) - tiskacího textu poznávání a čtení malých a velkých písmen), skládání slabik, slov, vět - psacího textu poznávání a čtení, skládání malých a velkých písmen, slabik, slov, vět</p>	<p>1.</p>		<p>Písmena vyjadřuje znaky prstové abecedy, artikuluje</p>
<p>- porozumí písemným pokynům přiměřené</p>	<p>- čte s porozuměním písemné nebo artikulované</p>	<p>- čtení písemných pokynů učitele (případně</p>	<p>1.</p>		<p>Všechny pokyny používá učitel i ve znakovém jazyce</p>

složitosti	pokyny učitele, kontroluje porozumění ve ZJ a adekvátně na ně reaguje	odezírání (mluvených) a jejich plnění - krátké věty (<i>Pojď sem. Čti nahlas.</i>)			
- poznává a užívá znaky prstové abecedy	- hláskuje probraná slova jednoruční abecedou - přiřadí písmeno k správné poloze ruky jednoruční abecedy	- čte znaky prstové abecedy písmena, slabiky, slova - vyjadřuje znaky prstové abecedy hlásky, slabiky, slova	1.		Tyto výstupy jsou procvičovány především v individuální logopedické péči a ZJ
- snaží se artikulovat hlásky	- aktivně spolupracuje s učitelem při nacvičování správného postavení mluvidel a kontroluje správnost odhmatáváním vibrací	- nacvičování správného postavení mluvidel (nápodoba učitele před zrcadlem) - kontrola odhmatáváním vibrací	1.		
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- umí odpovědět na jednoduchou otázku ve ZJ - za pomoci návodných otázek umí vyprávět o svých zážitcích ve ZJ	- realizuje se ve znakovém jazyce	1.		
- snaží se pod vedením učitele pečlivě vyslovovat a opravovat nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- podle svých možností správně vyslovuje slova z probrané slovní zásoby	- realizuje se především ve speciálním předmětu individuální logopedické péče - realizace v Čj je popsána v úvodní charakteristice předmětu	1.	Osobnostní a sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy	
- snaží se pod vedením učitele správně dýchat a volit vhodné tempo řeči	- snaží se podle svých možností podle návodu učitele správně dýchat a kontrolovat odhmatáváním	- realizuje se především ve speciálním předmětu individuální logopedické péče	1.		

	tempo řeči	- v Čj mluví spolu s učitelem a nápodobou udržuje přirozené tempo - odhmatáváním vibrací cítí a kontroluje tempo			
- volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných i mimoškolních situacích	- dodržuje pravidla rozhovoru v komunikaci, udrží pozornost, neskáče do řeči	- realizuje ve složce Znakový jazyk	1.	Osobnostní a sociální rozvoj – mezilidské vztahy	
- snaží se na základě vlastních zážitků tvořit krátký mluvený nebo písemný projev přiměřené náročnosti	- s pomocí obrázků tvoří jednoduché věty z probraných slov v ZJ a překládá je do ČJ	- jednoduché věty	1.		Vždy procvičuje ve znakovém jazyce nebo ve znakované češtině
- zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	- umí správně sedět a držet psací potřeby (praváci i leváci)	hygienické návyky správné sezení držení psacího náčiní hygiena zraku	1.		
- píše správně tvary písmen a číslic, správně spojuje písmeno i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	- opíše správně tvary písmen velké tiskací abecedy a číslic tužkou - píše správně písmena a číslice na tabuli, na papír a do sešitu - probraná písmena umí opsat, přepsat a psát podle diktátu - opíše správně známá slova a věty - píše probraná slova podle diktátu v ZJ	- technika psaní - píše správně tvary malých i velkých písmen a číslic - správně spojuje písmena a slabiky - přepisuje tiskací text	1.		

- snaží se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení přiměřené náročnosti	- tvoří k situačním obrázkům krátké věty z probrané slovní zásoby ve ZJ a překládá je do ČJ - píše k situačním obrázkům krátké věty	- píše krátké věty	1.		Vše se procvičuje i ve znakovém jazyce
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a snaží se vyprávět podle nich jednoduchý příběh přiměřené náročnosti	- popíše ve ZJ děj na předložených obrázcích a pak je seřadí podle dějové posloupnosti	- použít 3 -5 obrázků	1.		Jen ve znakovém jazyce

Jazyková výchova

- rozlišuje zvukovou nebo vizuální a grafickou podobu slova i podobu slova, kterou pozná odhmatáváním (znělost, délka, rytmus, tempo) - čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- vyhledává odeziraná slova na předložených obrázcích - přiřazuje odeziraná slova k slovům napsaným - vytleskáváním určuje s pomocí učitele krátké a dlouhé slabiky	- poznávání zvukové podoby slova – jen žáci nedoslýchaví - vizuální podoba slova – odezírání – neslyšící žáci - odhmatávaná podoba slova - spojování všech těchto forem s grafickou podobou slova (psaní, čtení) - čtení slova na hlásky – artikuluje prstovou abecedou - poznávání krátkých a dlouhých samohlásek - odhmatává (u sebe a u učitele současně)	1.		
---	---	--	----	--	--

		- nápodoba vytleskáváním			
- snaží se řadit správně slova ve větě	- rozstříhaná slova řadí ve správném pořadí do vět podle mluveného diktátu učitele nebo podle diktátu ve znakované češtině	- řazení slov v jednoduchých větách oznamovacích	1.		
- rozděluje slova na slabiky	- společně s učitelem vytleskáváním určí počet slabik ve větě	- určování počtu slabik ve slov - vytleskávání - uvědomování si rytmu jednotlivých slov (zvyšuje kvalitu artikulace – srozumitelnost)	1.		
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru v probrané slovní zásobě	- barevným podtržením určuje u probraných slov podstatná jména, přídavná jména a slovesa s pomocí tázacích zájmen	- příprava na rozlišování slovních druhů – barevné odlišení odpovědi na otázky: <i>Kdo? Co? Co dělá? Jaký?</i> -třídění slov	1.		Toto učivo je vzhledem k obtížnosti probíráno i ve 2. období
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v probrané slovní zásobě, poznává obojetné souhlásky - píše správně bě,pě,vě,mě, odůvodňuje a píše správně ú,ů - píše velká písmena na začátku věty a	- podtrhává barevně začátek věty - doplňuje chybějící písmena na začátku věty	- píše velká písmena na začátku věty - psaní vět, podtrhávání začátku	1.		odůvodňování ve znakovém jazyce

v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování					
--	--	--	--	--	--

Literární výchova

- čte s porozuměním texty přiměřené náročnosti a rozsahu nahlas i potichu, převádí text do znakového jazyka	- čte věty a krátké texty ze známé slovní zásoby, porozumění kontroluje překladem do ZJ, vybráním správného obrázku nebo kresbou či modelováním	- čtení s porozuměním jednoduchých vět	1.		
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- vybere z nabídky vhodné slovo do vět - doplní vhodné slovo do vět - nakreslí ilustraci k textu, čtenému učitelem v ZJ	- vybírá vhodná slova z několika možností - doplňování slov	1.	Osobnostní a sociální vývoj – rozvoj schopnosti poznání, komunikace, spolupráce a soutěživost, hodnoty, postoje a praktická etika	

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	-udrží zrakový kontakt s učitelem i spolužáky -rozliší zrakem stejné a odlišné polohy rukou a jednotlivé postavení ruky umí napodobit -správně napodobí pohyby těla a mimiku učitele - rozumí přirozeným posunkům a používá je ve správných situacích - rozumí základním idiomům a adekvátně na ně reaguje	Navození kontaktu: - napodobování pohybů učitele (celé tělo, ruce, prsty) - hry s tvary a postavením ruky - neverbální komunikace – hry pohledů, příkazy mžikáním a zrcadlením (cvičení pozornosti) - cvičení na udržení zrakového kontaktu Základní idiomy pro možnost kontroly nad situací : <i>Dost, ještě, pojd' sem, odejdi, počkej, ano, ne, mám, nemám, rád, nerad, chci, nechci</i> Přirozené posunky	1.	Osobnostní a sociální rozvoj – udržení pozornosti, komunikace	
- pochopí obsah jednoduché konverzace dvou osob	- zná a aktivně používá pozdravy ve ZJ - rozumí základním společenským frázím a adekvátně na ně reaguje - udrží pozornost při vyprávění pohádky - ve správné posloupnosti seřadí s pomocí	Základní společenské fráze a pozdravy Čtení pohádek v ČZJ učitelem - říkadla v ČZJ, společný přednes	1.		

	<p>učitele obrázky podle vyprávěné pohádky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařadí postavu do správné pohádky - ve ZJ vyjmenuje kladné (hodné) a záporné (zlé) postavy - zná a přednáší společně s učitelem říkadla - pozná probraná říkadla na obrázcích 				
<p>- rozumí známým jednotlivým znakům i větám se vztahem k osvojovaným tématům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vybere správný obrázek podle diktátu ve ZJ - pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat - na situačních obrázcích vyhledá odpovídající situaci podle diktátu učitele v ZJ 	<p>Tematické okruhy: základní potraviny a nápoje, rodina (základní členové rodiny, činnost dítěte doma), barvy, základní oblečení, dopravní prostředky</p>	1.		<p>Tematické okruhy by měly především vycházet z témat, probíraných v českém jazyce</p>
<p>- vede jednoduchý rozhovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí odpovědět na jednoduchou otázku - za pomoci návodných otázek umí vyprávět o svých zážitcích 	<p>Vyprávění vlastních zážitků</p>	1.		
<p>- používá jednoruční a obouruční prstovou abecedu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hláskuje probraná slova jednoruční abecedou - přiřadí písmeno k správné poloze ruky jednoruční abecedy 	<p>- prstová abeceda jednoruční</p>	1.		

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy,vazby)
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- správně napodobí různé polohy ruky a prstů - rozliší zrakem různé polohy prstů - umí vybrat správný obrázek podle krátkého popisu učitele - ukáže na obrázku zvíře předváděné učitelem - s pomocí učitele umí napodobit různá zvířata, pojmenovat je znakem - správně reaguje na otázky v modelových situacích nebo najde správnou odpověď na obrázku - umí se sám zeptat s použitím probraných zájmen	Navození kontaktu: - hry s tvary ruky - procvičování jemné motoriky - rozvoj zrakového vnímání – práce s obrázky (obsah obrázku – celek) - neverbální komunikace, pantomimické napodobování zvířat Věta tázací – vyjádření mimikou, použití tázacích zájmen zájmen – kdo, co, jaký Souvislost mezi otázkou a odpovědí. Věta rozkazovací – důraz na mimiku	2.		
- pochopí obsah jednoduché konverzace dvou osob	- správně používá probrané společenské fráze v modelových situacích i v běžném životě - udrží pozornost při vyprávění učitele a umí odpovědět na kontrolní otázky, týkající se	Základní společenské fráze – přivítání Čtení pohádek učitelem. Dramatizace pohádek. Posloupnost v čase – před, po Slovesa a jejich použití v ČZJ – znaky pro základní slovesa,	2		

	<p>textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve správné posloupnosti samostatně seřadí obrázky vyprávěné pohádky a umí podle nich pohádku vyprávět - podle svých možností se aktivně zúčastní dramatizace přečtené pohádky v různých rolích - pozná na situačních obrázcích různé činnosti a umí je vyjádřit znakem nebo slovem - zná znakem i slovem probíraná slovesa a umí je správně použít i v záporu 	zápor těchto sloves			
<p>- rozumí známým jednotlivým znakům i větám se vztahem k osvojovaným tématům</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vybrat správný obrázek podle krátkého popisu učitele - pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat - namaluje nebo vybere obrázek podle znaku 	<p>Tematické okruhy: základní potraviny a nápoje, rodina (členové rodiny, činnost dítěte doma), barvy, základní oblečení, dopravní prostředky</p>	2.		<p>Tematické okruhy by měly především vycházet z témat, probíraných v českém jazyce</p>
<p>- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>- volí vhodné verbální a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla rozhovoru v komunikaci - krátce vypráví o svém denním 	<ul style="list-style-type: none"> - počátek rozhovoru – získávání základních návyků – neskákat do řeči, 	2	<p>Osobnostní a sociální rozvoj – komunikace, seberegulace a sebeorganizace</p>	

nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	programu	pozornost - rozhovor o typických znacích jednotlivých ročních období - vlastní a společné zážitky			
- používá jednoruční i obouruční prstovou abecedu	- hláskuje probraná slova jednoruční abecedou - pozná a vybere na obrázku hláskované slovo - přiřadí napsané slovo k hláskovanému	- prstová abeceda jednoruční	2		

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- najde rozdíly na situačních obrázcích a správně je pojmenuje ve ZJ - vyjádří pohybem různé sportovní činnosti, povolání a zvířata - zeptá se na cestu, bydliště a umístění věcí či osob - používá při komunikaci správné tvary sloves - označuje předměty či osoby správným tvarem jednotného a množného čísla	Navození kontaktu: - procvičování jemné motoriky - rozvoj zrakového vnímání - pohybová cvičení Věta tázací – kde, odkud, kam Slovesa v ČZJ – <i>Přijdu k vám – přijdeš k nám</i> <i>Dám – dostanu</i> Vyjádření jednotného a množného čísla ve znakovém jazyce	3.		

<p>- pochopí obsah jednoduché konverzace dvou osob</p>	<p>- správně používá probrané společenské fráze v modelových situacích i v běžném životě - přednese říkadla samostatně ve ZJ - čtené texty překládá do ZJ a aktivně se zúčastní jejich dramatisace v různých rolích</p>	<p>Společenské fráze – omluva, přání Sledování vyprávění druhé osoby Říkadla v ČZJ. Dramatisace textů čtených v českém jazyce</p>	<p>3.</p>		
<p>- rozumí známým jednotlivým znakům i větám se vztahem k osvojovaným tématům</p>	<p>- pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat - namaluje nebo vybere situační obrázek podle návodu ve ZJ</p>	<p>Tematické okruhy: základní přídavná jména, časové termíny, základní rostliny a živočichové, škola</p>	<p>3.</p>		<p>Tematické okruhy by měly především vycházet z témat, probíraných v českém jazyce</p>
<p>- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<p>- dodržuje pravidla rozhovoru v komunikaci - vybere z nabídky předmět podle popisu učitele ve ZJ - přiřadí popis ve ZJ k napsanému popisu - krátce popíše daný předmět s použitím probíraných znaků - pomocí vhodné volené otázky zjistí vlastnosti předmětu</p>	<p>- popis předmětu – rozlišení barvou, tvarem, materiálem</p>	<p>3.</p>		
<p>- používá jednoruční i obouruční prstovou</p>	<p>- hláskuje probraná slova jednoruční i obouruční</p>	<p>- prstová abeceda jednoruční - prstová</p>	<p>3.</p>		

abecedu	<p>abecedou</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná a vybere na obrázku hláskované slovo v obouruční abecedě - přiřadí napsané slovo k hláskovanému - hláskuje vlastní jména v jednoruční i obouruční abecedě ve vlastním tempu 	abeceda obouruční			
---------	---	-------------------	--	--	--

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná podle mimiky různé emoce a umí je pojmenovat - přiřadí znaky k situačním obrázkům - používá při komunikaci správné tvary sloves - umístí předmět podle návodu učitele ve ZJ - vybere napsanou větu v ČJ, odpovídající návodu ve ZJ 	<p>Vyjádření emočních stavů</p> <p>Stavba věty v ČZJ</p> <p>Pohybová slovesa a jejich užití v ČZJ</p> <p>Umístění v prostoru – lokalizace místností ve škole, předmětů ve třídě</p>	4.		
- rozumí známým jednotlivým znakům i větám se vztahem k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat - píše slova v ČJ podle diktátu ve ZJ - tvoří věty s použitím nové znakové zásoby a přiřazuje 	<p>Tematické okruhy - škola, vesnice, divadlo a kino, zimní a letní sporty, příroda kolem nás – živá a neživá, dopravní výchova, další vlastnosti</p>	4.		Tematické okruhy by měly především vycházet z témat, probíraných v českém jazyce

	<p>k větám v ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere z obrázků slova opačného významu, souřadná, nadřazená i podřazená a umí je pojmenovat znakem i slovem - tvoří slova opačného významu, slova nadřazená, souřadná i podřazená znakem i slovem 	<p>Slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená, slova příbuzná – znaky a vysvětlení</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - odlišuje pohádku od ostatního vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> - zná základní znaky pro vyjádření emočních prožitků - udrží pozornost při delším ústním výkladu učitele a spolužáků a odpovídá na kontrolní otázky - krátce reprodukuje text s důrazem na správnou posloupnost děje - vyjádří znakem či kresbou své pocity z vyprávěného příběhu - aktivně se zúčastní dramatizace čtených textů v různých rolích 	<p>Vlastní vyprávění učitele a žáků – nácvik schopnosti sledovat soustředěně cizí vyprávění</p> <p>Dramatizace čtených pohádek a vhodných dětských příběhů</p>	4.		
- respektuje	- dodržuje	- rozhovor o	4.		

základní komunikační pravidla v rozhovoru - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	pravidla rozhovoru v komunikaci - umí popsat různé činnosti na obrázku nebo na simulacích a vhodně zvolenými otázkami zjistí důvody těchto činností	obsahu situačních obrázků – důraz na otázku proč - rozhovor – návaznost témat			
- používá jednoruční i obouruční prstovou abecedu	- hláskuje vlastní jména a neznámá slova v jednoruční i obouruční abecedě - píše slova podle diktátu v prstové abecedě a překládá je do znakového jazyka	- prstová abeceda jednoruční - prstová abeceda obouruční	4.		

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí obsahu a smyslu sdělení - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- sleduje soustředěně výklad učitele a odpovídá smysluplně na kontrolní otázky - zeptá se, pokud výkladu nerozumí - sleduje pohádku, tlumočenou do znakového jazyka a děj pohádky umí sám krátce vyprávět - vytváří různé role v dramatizaci sledované pohádky - přeloží text přiměřené	- delší odborný výklad učitele (sledování výkladu, udržení pozornosti, kladení otázek k výkladu) - práce s videem – sledování programů, tlumočených do znakového jazyka - práce s textem – čtení s porozuměním, překlad do ČZJ, dojmy z četby popis předmětu a osoby – použití typických	5.	Osobnostní a sociální rozvoj – rozvoj schopnosti vnímání, rozvoj komunikace	Těsná vazba s ČJ

	<p>obtížnosti do znakového jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsah čteného textu vypráví ve znakovém jazyce a nakreslí k němu ilustrace - popíše daný předmět s použitím typických rozlišovacích znaků - popíše danou osobu s použitím typicky rozlišovacích znaků 	rozlišovacích znaků			
<p>- s pomocí učitele reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje vyprávění učitele nebo spolužáků a jejich vyprávění zkráceně reprodukuje - sleduje pozorně videonahrávku s tlumočením a vybere z nabídnutých možností text odpovídající videonahrávce - aktivně se zúčastní rozhovoru o sledovaném pořadu 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukce vyprávěného textu – vybrat nejdůležitější informace - vyprávění podle videonahrávky - televizní vysílání pro sluchově postižené – klub neslyšících – společné sledování – rozhovor o obsahu - překlady čteného textu do ČZJ 	6.		Těsná vazba s ČJ a AJ
<p>- aktivně se zapojí do konverzace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zúčastní rozhovoru, dodržuje pravidla komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - řízený rozhovor – témata, vycházející ze společných zážitků - podpora mezilidské komunikace – chování při rozhovoru - vyprávění 	5	Osobnostní a sociální rozvoj – jasná komunikace, řešení konfliktů	

		učitele i žáků			
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký projev s dodržáním časové posloupnosti	- vypráví vlastní zážitky s dodržáním pravidel časové posloupnosti a namaluje k vyprávění obrázky, vystihující hlavní osnovu - k obrázkům napíše krátký průvodní text - vyjádří krátce svůj názor k probíranému tématu	- sdělování zážitků, sestavení osnovy vyprávění, dodržování časové posloupnosti - počátek diskuse - vyjádření vlastního názoru	6.		
- aktivně používá jednotlivé znaky i věty z probíraných tematických celků	- pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat - píše slova v ČJ podle diktátu ve ZJ - tvoří věty s použitím nové znakové zásoby a přiřazuje k větám v ČJ - tvoří synonyma k slovům ve znakovém jazyce i slovem - používá probrané předložkové vazby ve svém projevu	Tematické okruhy: zeměpisné pojmy, doprava - zásady bezpečnosti, sport - různé činnosti, osoby a předměty, olympijské hry), stavba domu, televize, internet Synonyma ve znakovém jazyce Vyjádření předložkových vazeb v ČZJ	5.		
	- pojmenuje ve ZJ předměty z probíraných témat, probrané znaky zařadí do svého aktivního slovníku - píše slova v ČJ podle	Tematické okruhy: vesmír, technické přístroje, živá a neživá příroda, zeměpisné pojmy, historie - znaky pro historické postavy, významná období, stát a	6.		

	diktátu ve ZJ - tvoří věty s použitím nové znakové zásoby a přiřazuje k větám v ČJ	demokratická společnost Prohlubování témat z nižších ročníků			
- orientuje se v základní problematice kultury neslyšících	- v modelových situacích mění svůj projev podle příjemce komunikace (neslyšící – neslyšící, neslyšící- nedoslýchavý, neslyšící- slyšící) - umí krátce vyprávět o historii naší školy a pozná na obrazech hlavní osobnosti - zná základní komunikační prostředky neslyšících a umí je používat v praxi	- porovnávání podobností a rozdílů mezi neslyšícími, těžce nedoslýchavými a slyšícími - zkrácená historie naší školy - komunikační prostředky neslyšících pro vzdálenou komunikaci - psací telefon, fax, mobilní telefon, internet	5.	Multikulturní výchova – kulturní diference, multikulturalita	
	-zná alespoň některé variace znaků pro určitý předmět nebo různé vyjádření dané situace a rozumí jim - umí vyjmenovat několik časopisů pro sluchově postižené - umí vyjmenovat technické pomůcky neslyšících a prakticky je používat	- kultura neslyšících – dialekty a národní jazyky - časopisy pro sluchově postižené - význam technických pomůcek pro život neslyšících	6.		

Znakový jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
<ul style="list-style-type: none"> - aktivně se zapojuje do běžné komunikace - respektuje komunikační pravidla rozhovoru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje na dané téma ve skupině, vyjadřuje svůj názor a vhodným způsobem argumentuje - vypráví svoje zážitky na kameru a se spolužáky o svém projevu - diskutuje (použití vhodných výrazových prostředků) - v modelových situacích komunikuje přes profesionálního tlumočníka (různí tlumočníci) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozhovor ve skupině - střídání v diskusi, pozorné naslouchání, vhodná argumentace, srozumitelnost sdělovaného, vyjádření vlastních názorů a obhajoba postojů - různé formy rozhovorů - videonahrávky - rozbor projevu žáků - komunikace přes tlumočníka 	7. – 10.		
<ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl v komunikaci znakovým jazykem, znakovanou češtinou a českým jazykem 	<ul style="list-style-type: none"> - překládá výklad ve znakované češtině do znakového jazyka a českého jazyka - čtený text překládá do znakované češtiny a pak ho reprodukuje ve znakovém jazyce - vyprávění ve znakovém jazyce napíše v českém 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdíl mezi ČZJ a znakovanou češtinou, možnosti využití znakované češtiny - srovnání obsahu a formy českého jazyka, znakované češtiny a ČZJ - srovnávání vtipů a hádanek pro slyšící a 	7. – 10.		

	jazyce - zná příklady vtipů slyšících a neslyšících	neslyšící			
- rozumí odbornému výkladu a zapamatuje si z něho podstatná fakta	- sleduje pozorně delší odborný výklad učitele a odpovídá správně na kontrolní otázky - písemně odpovídá na otázky, týkající se výkladu ve ZJ - reprodukuje sledovaný výklad - popíše ve Zj určené prostředí s ohledem na použití správných předložkových vazeb, typických pro Zj - popíše učený pracovní postup, vycházející ze známé situace a dodržuje při tom časovou posloupnost - zúčastní se rozhovoru o aktuální události ve škole	- odborný výklad učitele ve znakovém jazyce – kontrola porozumění otázkami a testy - vyprávění obsahu odborného textu, jeho písemné zpracování v českém jazyce - popis různých prostředí - popis pracovního postupu - rozbor aktuální události	7. – 10.		
- překládá texty přiměřené obtížnosti do znakového jazyka - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu z AJ - uceleně reprodukuje	- čte texty přiměřené obtížnosti a překládá je do znakového jazyka - reprodukuje obsah přečteného textu a vyjádří svůj názor, který umí zdůvodnit - pracuje ve	- dramatizace čtených textů s použitím ČZJ - reprodukce obsahu díla, vyjádření vlastního názoru - překlad čteného textu do ČZJ z českého a anglického jazyka	7. – 10.	Mediální výchova – stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií na společnost Osobnostní a sociální rozvoj – hodnocení, postoje	

přečtený text a vlastními slovy (znaky) interpretuje smysl díla	skupině při dramatizaci přečteného textu - sděluje skupině svůj zážitek z dramatického díla	- reportáž			
- orientuje se v kultuře neslyšících	- zná základní body vývoje výuky neslyšících a jejich zařazování do společnosti - diskutuje aktivně o problémech vřazování neslyšících do společnosti a svůj názor podkládá argumenty - orientuje se v sociální politice, zaměřené na sluchově postižené - zná možnosti vhodné volby povolání	- zapojení neslyšících do společnosti v historii - způsoby výuky neslyšících v historii - komunita sluchově postižených - vztahy slyšící – neslyšící - vřazování sluchově postižených do společnosti slyšících a možnosti integrace - neslyšící a sociální politika	7. – 10.	Multikulturní výchova – kulturní diference, lidské vztahy, cizí jazyk jako nástroj dorozumění, odpovědnost každého jedince k odstranění diskriminace	

Anglický jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- chápe, že anglický jazyk je prostředkem komunikace jako český a znakový jazyk	- přiřadí obrázek k anglickému slovu, pro kontrolu překládá slovo do ZJ a ČJ, dle možností ukáže předmět v reálu - napíše k obrázku název česky i anglicky - určí počet předmětů	- hry s obrázky (české a anglické pojmy u každého obrázku) – vysvětlování pojmů v ZJ - hry s předměty – prolínání AJ, ZJ a ČJ	4.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	
- rozumí	- pozdraví a	- pozdravy a	4.	Výchova	Je nutné, aby žák

jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje	rozloučí se psanou formou - rozumí napsanému jednoduchému pokynu a splní ho - odpoví jednoslovně na jednoduchou otázku	rozloučení - představení se - reakce na základní pokyny v souvislosti s vyučováním (dramatizace, pohybové hry, překlad do ZJ a ČJ) - vyjádření souhlasu a nesouhlasu	5. 6.	k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Osobnostní a sociální rozvoj – růst schopnosti vnímání, rozvoj komunikace	znal aktivně probírané pojmy v českém a znakovém jazyce – zopakovat v jednotlivých složkách a probrat znovu společně
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	- napíše k obrázku z probíraných témat anglický i český název - doplní do věty slovo z vybrané nabídky - uspořádá rozstříhaná slova správně do věty oznamovací i tázací a větu přeloží do českého i znakového jazyka - všimá si odlišností pořádku slov v jednotlivých jazycích	- rozvoj slovní zásoby, učí se v tematických celcích, vychází z učiva, probíraného v ČJ (rodina, barvy, zvířata, jídlo, škola, město, vesnice..) - hry se slovy, doplňovačky - pořádek slov ve větě – odlišnosti v českém, znakovém a anglickém jazyce	4.-6.	Osobnostní a sociální rozvoj - komunikace	Je nutné, aby žák znal aktivně probírané pojmy v českém a znakovém jazyce – zopakovat v jednotlivých složkách a probrat znovu společně
- vytvoří odpověď na otázku	- odpoví správně na jednoduchou otázku - utvoří správně jednoduchou otázku s použitím tázacích zájmen	- tvoření otázky a záporu	6.		
- vyplní své základní údaje do formuláře	- vyplní o sobě základní údaje do formuláře v Čj	- práce s jednoduchým dotazníkem (jméno,	6.		Navazuje na učivo v ČJ - probírat společně

	a Aj	příjmení, datum narození, bydliště)			
- reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	- namaluje obrázek podle stručného anglického návodu (barvy, velikost, počet), kontroluje porozumění v ZJ	- ve ZJ			
- používá abecední slovník učebnice	- vyhledá známá slova ve slovníku	- abeceda - vyhledávání známých slov ve slovníku	4. - 5.		
- používá dvojjazyčný slovník	- překládá čtený text do znakového jazyka a neznámá slova vyhledává ve slovníku	- četba krátkých připravených textů přiměřené náročnosti s využitím slovníku	6.		Kontrola pochopení v ZJ a Čj

Anglický jazyk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata	Poznámky (přesahy, vazby)
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	- na základě známých slov a frází čte jednoduchý text a pro kontrolu porozumění ho překládá do znakového jazyka a českého jazyka - zná a umí ukázat na mapě anglicky mluvící země	- práce s jednoduchým textem, odpovídajícím jazykovým zkušenostem žáků - rozvoj čtení s porozuměním - seznámení s reáliemi anglicky mluvících zemí	7.-10.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	Překlad v ČJ, případně v ZJ
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu přiměřené náročnosti - používá	- rozumí textu s malým počtem neznámých slov a přeloží ho do anglického a českého jazyka	- práce s krátkým, jednoduchým textem - v textu jen několik neznámých slov	7. - 10.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět	Je nutné, aby žák znal aktivně slova v českém a znakovém jazyce – zopakovat v jednotlivých složkách a probrat znovu společně

dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	- odhadne význam neznámých slov ze souvislostí			Jsme Evropané	Případně číst text nejprve v českém jazyce
- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení	- umí pozdravit a rozloučit se psanou formou - požádá o něco a poděkuje - napíše blahopřání k narozeninám - vyjádří souhlas nebo nesouhlas	- oslovení - reakce na oslovení - rozloučit se - omluva - přání - blahopřání - souhlas/ nesouhlas - prosba	7. - 10.		
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	- reprodukuje čtený text ve znakovém jazyce	- v ZJ	7. - 10.		
- vyžádá jednoduchou informaci	- vytvoří otázku pro získání určité informace - rozumí napsané odpovědi na otázku a přeloží ji do ZJ	- správně používat otázky směřující k získání informace: <i>kdo, kde, kam, kdy, jaký, kolik</i>	7. - 10.	Osobnostní a sociální rozvoj – komunikace	
- písemně, 7gramaticky správně obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- překládá do Zj texty se známou slovní zásobou a vybraná slova obměňuje z daných možností	- čtení s porozuměním - žák vybírá z připravených možností vhodné obměnění textu	7. - 10.		Kontrola porozumění ve znakovém jazyce
- rozumí dalším slovům, probíraným v tematických okruzích a aktivně je používá	- zná a aktivně používá probíranou slovní zásobu, umí ji přeložit do českého i znakového jazyka	- probírané tematické okruhy navazují na témata, probíraná v ČJ: dopravní prostředky, lidské tělo, zdraví, příroda	7. - 10.		

